

İnsanların Hayırlısı Kimdir?

(Açıklama: Hepimiz insan olarak dünyaya geldik. Ancak insanların hepsi de aynı kıymette, aynı kalitede değil. Bazı insanlar diğerlerine göre daha yüksek insan oluyor. Bize yakışan da insan olmanın hakkını vermek, kıymetli insan yüksek insan olmaya çalışmaktır. Acaba kıymetli insan olmanın yolu nedir? Neler yaparsak insanların hayırlılarından olabiliriz? Bu konuda İslam Alimlerinin aşağıdaki bazı nakilleri üzerinde düşünelim.)

[Tam İlmihal Seadet-i Ebediyye]

Cenâb-ı Hak, hepimizi dünya ve ahiretin efendisi ve bütün insanların her bakımdan en yükseği ve en iyisi olan, Muhammed Mustafâya “sallallahü aleyhi ve sellem” tabi olmak saadetiyle şereflendirsin. Çünkü cenâb-ı Hak, Ona tabi olmağı, Ona uymağı çok sever. Ona uymanın ufak bir zerresi, bütün dünya lezzetlerinden ve bütün ahiret nimetlerinden daha üstündür. Hakiki üstünlük, Onun sünnet-i seniyyesine tabi olmaktır ve insanlık şerefi ve meziyeti, Onun dinine uymaktır.

Ahiretde azaplardan kurtulmak, ancak Muhammed aleyhisselama tabi olmağa bağlıdır. Onun gösterdiği yolda giden, Allahü teâlânın sevgisine kavuşur. Ona tabi olan, Allahü teâlâyâ sâdik kul olmak saadetine erer. Dünyaya gelmiş olan yüzyirmidörtbinden ziyâde Peygamberin en büyükleri, Ona tabi olmağı istemiştir. Mûsâ “aleyhisselam” Onun zamanında bulunsaydı, O büyüklüğü ile berâber, Ona tabi olmağı severdi. İsa aleyhisselamın gökten inip, Onun dini yolunda yürüyeceğini herkes bilir. Onun ümmeti olan müslümanlar, Ona tabi oldukları için, bütün insanların hayırlısı ve en iyileri oldu. Cennete gireceklerin çoğu bunlar oldu ve Cennete herkesden önce gireceklerdir.

Yavrum! Gençlikte, nefsin arzuları, insanı kapladığı gibi, ilim öğrenilecek, ibadet yapılacak en kârlı zaman da gençliktir. Gençlikte, şehvetin, asabiyyetin kapladığı ânlarda, islamiyetin bir emrini yerine getirmek, ihtiyarlıkta yapılan aynı ibadetten çok üstün ve kıymetli olur. [Hele başka maniler de araya katılırsa, bunları dinlemeyip yapılan ibadetin sevabı o kadar çoktur ki, ancak Allahü teâlâ bilir.] Çünkü, maniler karşısında, ibadeti yapmak güçlüğü, sıkıntısı, o ibadetlerin, şânını, şerefini göklere çıkarır. Mani olmayarak, kolay yapılan ibadetler, aşağıda kalır. Bunun içindir ki, insanların yüksekleri, meleklerin yükseklerinden daha üstün olmuştur.

[Mektubat Tercemesi]

Bütün insanlığın seyyidi, en üstünü olan, böyle bir Peygambere “aleyhissalevâtü vettehiyyât” inanan, Onun yolunda giden kimse, elbette ümmetlerin en iyisi olur. Âl-i İmrân suresinin, (Siz ümmetlerin, din sahiplerinin en hayırlısı, en iyisisiniz!) mealindeki yüzonuncu âyeti bunlara müjdedir. Ona inanmayan, [Onu anlıyamayan, kendileri gibi sanan], insanların en kötüsüdür. Tevbe suresinin, (Vahşî, kalbleri katı

cahiller, sana inanmaz. Daha çok münafıktırlar) mealindeki doksansekizinci âyeti bunları göstermektedir. Dünyanın bugünkü halinde, Onun sünnet-i seniyyesine [yani islamiyete] uymakla şereflendirilenler, ne kadar bahtiyardır. Onun dinine inanan, Ona ümmet olanın, az bir iyiliğine katkı sevab verilir. Eshab-ı Kehf [yani Tarsusdaki mağarada bulunan yedi kişi] “rahmetullahi aleyhim ecmain” bir güzel iş yapmakla, yüksek derecelere kavuştu. Bu işleri de, din düşmanları, her tarafı kapladığı vakit, kalblerindeki imanı korumak için, başka yere hicret etmeleri idi. Bugün, Ona iman edip, az bir ibadet yapmak, sanki düşman saldırıp, her tarafı kapladığı zamanda, askerin, az bir hareketinin çok kıymetli olmasına benzer. Sulh zamanında, askerin, bundan katkı fazla çalışması, böyle kıymetli olamaz.

Eshab-ı Kehf “rahmetullahi aleyhim ecmain” gibi hicret edemiyen, bâtın yolu ile hicret etmeğe çalışmalıdır. Düşmanlar arasında bulunurken, gönülleri, onlardan ayrı, uzak olmalıdır. Allahü teâlâ, bu suretle de, saadet kapıları açabilir.

Din adamlarının iyisi, insanların en iyisidir. Dîni dünya isteklerine âlet eden, herkesin imanını bozan din adamı da, dünyanın en kötüsüdür. İnsanların saadeti ve felaketi, doğru yola gelmesi ve yoldan çıkmaları din adamlarının elindedir. Büyüklerden biri, şeytânı boş oturuyor görüp, sebebini sormuş. Şeytân demiş ki: (Bu zamanın din adamları, bizim işimizi görüyor. İnsanları yoldan çıkarmak için, bize iş bırakmıyorlar).

[Herkesine Lazım Olan İman]

Muhammed aleyhisselamın ümmetinin Evliyası arasında, Resulullahın halifesi olmağa hak kazanan ve hilafete, başkalarından daha lâyük olan, imamların, Velilerin baş tâcı (Ebu Bekr-i Sıddîk) “radıyallahü anh”, Peygamberlerden sonra, gelmiş ve gelecek bütün insanların, en hayırlısı, en üstünüdür. Hilafet derecesini, şerefini önce kazanan Odur. Müslümanlık meydana çıkmadan önce de, Allahü teâlânın lutfü ve ihsanı ile, putlara tapmadı. Kafirlik ve sapıklık ayıplarından muhâfaza buyuruldu. [Resulullahın, nübüvvetden önce putlara taptığını sanan ve yazanların ne kadar zavallı ve cahil olduklarını buradan da anlamalıdır.]

Bundan sonra, insanların en üstünü, Fârûk-i a’zam, Allahü teâlânın, Habibine arkadaş olarak seçtiği, ikinci halife (Ömer bin Hattâb) dir “radıyallahü teâlâ anh”. Bundan sonra, insanların en üstünü, Resulullahın üçüncü halifesi, iyilikler, ihsanlar hazinesi, hayâ, iman ve irfân kaynağı, Zinnureyn (Osman bin Affân) dir “radıyallahü teâlâ anh”.

Bundan sonra insanların en hayırlısı, Resulullahın dördüncü halifesi, şaşılacak üstünlükler sahibi, Allahü teâlânın arslanı (Ali bin ebî Tâlib) dir “radıyallahü teâlâ anh”.

Bundan sonra, (Hazret-i Hasen) halife oldu. Hadis-i şerifte bildirilen otuz sene halifelik, bunun ile tamam oldu[1]. Bundan sonra, insanların en üstünü, Resulullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, iki gözünün nuru (Hüseyn bin Ali) dir “radıyallahü teâlâ anhüm”.

Bu üstünlükler, sevabın daha çok olması, dîn-i islam uğrunda, vatanlarını, sevdiklerini terk etmek, başkalarından daha önce müslüman olmak, Resulullah'a "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" son derece uymak, Onun sünnetine sımsıkı sarılmak, dinini yaymağa uğraşmak, küfrü, fitneyi, fesadı önlemek demektir.

(Not: Bizler de bu en yüksek, en kıymetli insanlara ne kadar benzemeye çalışırsak o kadar kıymetli oluruz.)

[dinimizislam.com]

Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki:

(Ey insanlar, sizi, bir erkekle bir kadından yarattık. Birbirinizle tanışmanız için milletlere ve kabilelere ayırdık. Allah indinde en üstünüüz, takvada en ileri olanınızdır.) [Hucurat- 13]

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Rabbiniz bir olduğu gibi, babalarınız, dininiz ve Peygamberiniz de birdir. Arabın Aceme, [Arap olmayana] Acemin Araba üstünlüğü olmadığı gibi, kırmızının karaya, karanın kırmızıya üstünlüğü yoktur. Hiçbir milletin diğerine üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takva ilemdir.) [İbni Neccar]

(Allahü teâlâ, cahiliyet övünmelerini sizden kaldırdı. Hepiniz Âdem aleyhisselamın evlatlarıdır. Âdem ise topraktan yaratılmıştır.) [Tirmizi]

(İrkçilik yapan, ırkçılık için savaşan ve ırkçılık uğrunda ölen, bizden değildir.) [Ebu Davud]

Evlada yapılan iyilik, anaya babaya yapılmış demektir. Allahü teâlâ da, kendi kullarına yapılan iyiliği sever. Allahü teâlânın sevdiği kişiyi de herkes sever. Sevgi Allah'tan gelir. Allahü teâlânın sevgisini kazanmak isteyen, salih kulların sevgisini kazanarak, insanların hayırlısı olmalı. (İnsanların en hayırlısı, insanlara faydalı olandır) hadis-i şerifi de hayırlı insanın kim olduğunu bildirmektedir.

İbrahim Hakkı hazretleri buyuruyor ki:

Allahü teâlâ, insanlarla iyi geçinmemizi emrederek hadis-i kudside, (Kötülük edene iyilik eden, gelmeye giden, uzak durana yaklaşan, yemek vermeyene yemek veren, en üstün olandır. Affedin, ayıp örtün, merhamet edin ki merhamete kavuşun! İnsanlara karşı iyi huylu olanı severim ve insanlara onu sevdirim) buyurdu.

* Bir talebe, dinini öğrenmeye ve dine hizmet etmeye, müslümanlara ve insanlara faydalı olmaya niyet ederse, bu niyetle okursa, her nefesi zikir olur.

[İslam Alimler Buyuruyor Ki:]

Hayrunnas men yenfeunnas.) İnsanların hayırlısı faydalı olandır. (Şerrünnas men yedurunnas.) İnsanın kötüsü insana zarar verendir. Öyle buyuruyor Mektubat'ta; **(İster mü'min olsun, ister fasık olsun, ister evliya olsun, isterse kâfir olsun, isterse mücrim olsun, kim olursa olsun kimsenin kalbini kırmayın.)** Çünkü Cenab-ı Hak yarattığı mahlûklar arasında kendine bir tane komşu yaratmış. En yakın. Ondan daha yakın yok. Bu da insanın kalbidir diyor. Demiyor ki, mü'minin kalbi. İnsanın kalbi. Çok fena abim. Bu mürteddir, bu kâfirdir, bu bilmem nedir. Yapamazsın.

Cenab-ı Peygamber buyuruyor ki "aleyhissalatü vesselam," **(hayrun nas men yenfeun nas.)** Hayrun nas; insanların hayırlısı, men; şol kimsedir ki, men yenfeun nas; insanlar ondan istifade ederler.

En büyük fayda o kulların affı için uğraşan, affı için dua edendir. Ya işte bu din bu. Peki dinin aslı ne? Önce sen, sonra yine sen. Halbuki hayvanlarda nasıl? Önce ben sonra yine ben. Peki insan cinsinde nasıl? Önce ben sonra sen. Peki müslümanlıkta nasıl? Önce sen sonra yine sen. İşte o kadar. Fark burda. **Mümin ne kadar din kardeşini düşünürse, mümin ne kadar din kardeşine faydalı olmaya uğraşırsa hiç unutmasın ki onun yüz katı da, bin katı da ona geri dönecektir**

İyilik nedir? Dinimizde birkaç çeşit iyilik var. Birinci iyilik, insanların dünyasına yardımcı olmaktır. Mesela cömertliktir, hastalığında ziyarettir, borç isterse vermektir, bir sıkıntısını giderip yardım etmektir. Bunlar iyiliktir. Peygamber efendimiz, (Bir din kardeşinize, böyle bir iyiliğe koştuğunuz zaman, kendiniz için yaptığınız ibadetlerden daha fazla sevab kazanırsınız) buyuruyor; çünkü arkadaşınızın bir ihtiyacını gidermişsinizdir.

Hâlbuki hakiki iyilik, bu da değildir. Hakiki iyilik, onu ölüm acısından, kabir azabından, mahşer sıkıntısından ve cehennemden kurtarmaktır. Bundan daha büyük iyilik olur mu? Dünyalık iyilikler, onu üç beş günlük dünya hayatında biraz rahatlatır, sıkıntısını giderir. Hâlbuki bu, sonsuz iyiliktir.

Allah korusun, bir yerde yangın çıksa, içindekiler de yanmaya mahkûm olsa, kapılar kilitlenmiş, yanmış, pencereler yanmış, eşyalar, kilimler tutuşmuş, ateş az sonra onu da yakıp götürecektir. Öyle bir hâl içerisinde olan kişiye deseniz ki, bak kardeşim, şu anda benim seni kurtarma imkânım var, bana ne verirsin? Arsa verir misin? Şu kadar para veya mal verir misin? Adam der ki, üstümdeki gömlek bile senin olsun, Allah aşkına kurtar beni bu ateşten. Yani insan orda üç beş kuruşluk toprak parçasını veya kâğıt parçasını düşünür mü?

Onun için hakiki iyilik, insanlara dinimizi, Ehl-i sünnet itikadını öğreterek, onları kabir azabından, Cehennem azabından kurtarmaktır. İşte en büyük keramet budur. İnsanların havada uçması veya şunu, bunu bilmesi değil, doğrudan doğruya insanlara dünyada ve ahirette faydalı olmaktır. Dünyada faydalı olmak çok iyidir; ama ahireti için faydalı olmak en iyidir. Onun karşılığını Cenab-ı Hak verir.

İnsanlara hizmet etmek, insanlara faydalı olmak için, dinimizi doğru anlatmak gerekir. İslamiyet insanların hem dünyada rahat olmasını sağlar, hem de ahirette Cehennemden korur. Zaten mutluluk da budur. Dünyada insan rahat yaşamak ister, bu da dinimize uymakla olur. İnsan ahirette Cennete gitmek ister, bu da iman edip, ibadet yapmakla olur. O halde insanlara yapılacak en büyük iyilik, dinimizi doğru anlatmaktır.

Dinimizde üç türlü sevab var.

Bir, kendin için yaptığın ibadetlere verilen sevab. Tamam. İki, bir din kardeşinin dünyasına yardımcı olursun. Sıkıntısını giderirsin. Deryada damla kalır bunun yanında kendin için yaptıkların. O kadar büyük sevab ki bir müminin dünyasına (sıkıntılarının gitmesine, işlerine) yardımcı olmak. Hele hele üçüncü kategori. Üçüncüsü; O da bir din kardeşinin ahiretine yardımcı olursun. Yani onun Cehenneme gitmemesi için, ateşe gitmemesi için. Bitti. Bundan daha büyük sevab hiç bir şey yoktur.

Velhasıl, eden kendine eder. Sakın ha! Elinizde bir fırsat varsa, bir başkasına kötülük yapmaktansa, ona iyilik yapmayı tercih edelim. Çünkü E'üzü billahi mineşşeytanirracim. Kur'an-ı kerimde Allahü teala mealen buyuruyor ki, euzü billah. **(Her cezail ihsan ilel ihsan.) İyilik yapanların mükafatı iyilik bulmaktır. Cenab-ı Peygamber buyuruyor ki "aleyhissalatü vesselam," (Hayrun-nas men yenfeunnas. Şerrün nas men yedirunnas.) İnsanların iyisi, hayırlısı insanlara faydalı olandır. (Şerrün nas men yedirunnas.) İnsanların zararlısı yılan gibi sokan, akrep gibi ısırandır, insanlara zarar verendir.**

Allahü teala insanları üç sınıf yaratmış. Bir sınıf insan var, ekmek, su gibi hava gibi ihtiyaç duyulur ona. Onsuz yaşayamazsın. Ona hep ihtiyaç duyarsın, hep onlan beraber olmak istersin. Ona ihtiyaç duyarsın çünkü havasız insan yaşayamaz. İşte böyle ihtiyaç duyulacak mümin olmak tam saadettir. **İkinci bir sınıf daha var, bir grup daha var. O da ilaç gibidir.** İhtiyaç duyduğun zaman ihtiyacın kadar alırsın. Ama içtikten sonra kusura bakma dersin, haydi bu kadar. **Bir kısım insanlar daha vardır, Allah muhafaza etsin, hastalık gibidir.** Kim dua eder ya Rabbi beni kanser yap, ya Rabbi beni sakat yap, ya Rabbi beni kör yap, böyle şey olur mu yav? O halde mümin elinden ve dilinden rahat edilen, emin olunan insandır. Asla, kat'iyyen onun dilinden sana zarar gelmez. Onun elinden sana zarar gelmez. Mümin faydalı insandır. Ama fayda da iki türlü. Bir dünyevi fayda var, bir de uhrevi fayda var. Dünyevi fayda; yedirirsin, içirirsin, giydirirsin, normaldir, iyidir, çok sevabdır. Ama uhrevi olan, ona dinini öğretirsin yahut da dinini öğrenmesine sebep olursun. Ne biliyim ona bir kitap verirsin, bir şey söylersin, o zaman işte köşeyi dönersin.

Şimdi bir söz vardır halk arasında; iyilik yap denize at balık görmezse Halık görür. Siz illa yaptığınız iyiliğin karşılığını hemen istemeyin, beklemeyin hatta. Yap, geç, git.

Nasılsa kaybolmayacak çünkü, nasılsa zayi olmayacak. O zapta geçti bir kere. **Netice, eden kendine eder. En hayırlı insan, en şanslı insan kendisi için uğraşan, kendisi için ibadet yapmakla vaktini öldüren değil o da iyi bir şey ama. Bir hayıra vesile olursa o yerken, içerken, uyurken, gezerken, neyse öldükten sonra bile devamlı ona sevab yazılır. Çünkü, hayra vesile olan, hayır yapmış gibi, hayır işlemiş gibi devamlı sevab kazanır. Bu bir hadis-i şerifdir. Bir hayıra vesile oldunuz mu, o hayır icra ettikçe Allahü teala size sevab verir.**

Menkıbe: Fedakarlık ve Kuru Odunlar

Kazakistan'da Hace Yesevi hazretleri var. Şeyh Ahmed Yesevi hazretleri vefatlarına yakın en seçkin dört talebesi varmış, fakat hangisine tekkeyi dergahı teslim edeceğine karar verememiş. Yani bakıyor, hepsinin birbirinin kendine has üstünlükleri var. Ben de bunları bir imtihan edeyim de, kim başarılı olursa ona teslim edeyim. Dağa gönderiyor dördünü de bir gün. Bak diyor dördünü de çağırıyor, hava soğudu diyor. Şimdi diyor siz dağa gidin, odun kesin, tekkeye getirin, sobaları yakalım ısıtalım. Peki diyorlar, dördü de dağa gidiyor. Odunları kesiyorlar, sırtlarına alıyorlar. Tam gelirken bir yağmur bir yağmur bir yağmur bir yağmur. Neyse tekkeye geliyorlar, hepsi sıırıslıklam ve odunlar da ıslak. Bakıyor birinciye, odunlar yaş. Herkes tabi sıralamış kendisi. Hepsini dördünü de aç diyor. Bakıyor odunlara, onlar ıslak, onlar ıslak. Üçüncüye bakıyor, odunlar ıslak. Dördüncüye bakıyor odunlar kuru. Diğer talebelerine söylüyor bakın diyor bunun odunları kuru, sizinkiler yaş. Dönüyor o odunları kuru getiren talebesine, nasıl oldu da bu odunlar kuru geldi böyle diyor. Hocam diyor, yağmur başlayınca, bu dergaha gelecek odunların yaş olması bir fayda vermez, yanmaz, ısıtmaz. Siz hasta olursunuz, arkadaşlar da üşütürlerse, onlar da hasta olur. Bu aklıma geldi, ben de neyim varsa çıkardım odunlara sardım, kendimi bu dergaha feda ettim. Ben hastalanırım, ölebilirim ama arkadaşlarım yaşasın onlar devam etsin, hocama bir şey olmasın diye neyim varsa sardım, buraya getirdim. E madem diyor sen kendimi hocana, arkadaşlarına ve dergaha feda ettin, dergah da sana feda olsun. İş dayanıyor dayanıyor, fedakarlığa dayanıyor.

(Netice: İslam Alimlerinin sözlerinden çıkarılacak nice neticeler vardır. Bu konudaki nakillerden çıkarılabilecek bazı dersler şöyledir:

- *Hayırlı insan, yüksek insan olmak bizim elimizdedir. İslam Alimlerinin tavsiyelerine uydukça hayırlı insan oluruz. Nefsimize uyararak bu tavsiyelerin aksini yaparsak kötü insan oluruz.*
- *"İnsanların hayırlısı insanlara faydalı olandır". Bu hadis-i şerifi hiç unutmamalıyız. Her işimizde insanlara faydalı olmaya çalışmalıyız.*
- *İnsanlara faydalı olacak işler de derece derecedir. En büyük fayda insanların ahiretlerinin kurtulmasına vesile olmaktır.)*